

Bruselj, 3. december 2024
(OR. en)

16174/1/24
REV 1

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0213(CNS)

FISC 246
ECOFIN 1382
ENER 576
ENV 1150
CLIMA 420

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Revizija direktive o obdavčitvi energije – orientacijska razprava

Predsedstvo je za usmerjanje orientacijske razprave, ki bo potekala na seji Sveta (ekonomske in finančne zadeve) 10. decembra 2024, pripravilo priloženi dopis z vprašanjem.

Odbor stalnih predstavnikov naj se seznani z dopisom predsedstva in zadevnim vprašanjem, ki naj ju nato pošlje Svetu za navedeno orientacijsko razpravo.

Svet (ekonomske in finančne zadeve) naj na podlagi vprašanja, ki ga je pripravilo predsedstvo, opravi orientacijsko razpravo.

Revizija direktive o obdavčitvi energije

Dopis predsedstva

I. UVOD

1. Komisija je 14. julija 2021 predložila Predlog direktive Sveta o prestrukturiranju okvira Unije za obdavčitev energentov in električne energije (prenovitev) (v nadaljnjem besedilu: predlog direktive o obdavčitvi energije).
2. Predlog direktive o obdavčitvi energije je del svežnja „Pripravljeni na 55“ in kot tak prispeva k uresničevanju ambicioznih ciljev EU, tj. do leta 2030 zmanjšati emisije za najmanj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 ter do leta 2050 doseči podnebno nevtralnost. Sveženj sestavlja sklop medsebojno povezanih predlogov, ki imajo isti cilj: do leta 2030 in tudi pozneje zagotoviti pravičen, konkurenčen in zelen prehod.

II. STANJE

3. Delovna skupina za davčna vprašanja (posredna obdavčitev – trošarine/obdavčitev energije) (v nadaljnjem besedilu: Delovna skupina za davčna vprašanja) je tehnično analizo predloga direktive o obdavčitvi energije začela septembra 2021. Delovna skupina za davčna vprašanja (na visoki ravni) (v nadaljnjem besedilu: Delovna skupina na visoki ravni) je o dosjeju večkrat razpravljala.
4. Svet (Ecofin) se je 17. junija 2022 seznanil s poročilom o napredku, ki ga je predsedstvo pripravilo v zvezi s predlogom direktive o obdavčitvi energije. Dne 6. decembra 2022 je opravil orientacijsko razpravo v zvezi s tem predlogom in podal politične smernice za nadaljnje delo. Ministri in ministrice so na splošno podprli prožnejši pristop predsedstva in pozvali k iskanju rešitev za še odprta vprašanja. Tehnična analiza se je nadaljevala ob upoštevanju političnih smernic.

5. Madžarsko predsedstvo je na podlagi napredka, ki so ga dosegla prejšnja predsedstva, nadaljevalo delo v zvezi z revizijo direktive o obdavčitvi energije. Delovna skupina za davčna vprašanja je dosje analizirala na sejah 12. julija, 16. septembra, 23. oktobra in 14. novembra 2024, Delovna skupina na visoki ravni pa na sejah 26. septembra in 27. novembra 2024.

III. DELO V ZVEZI Z RAZLIČNIMI VPRAŠANJI

6. Madžarsko predsedstvo je znatno prilagodilo pretvorbeno preglednico z neto kurilnimi vrednostmi (Priloga II), zato da bi bila čim bolj popolna. Poleg tega so bile dodane nekatere kategorije izdelkov s ciljem prispevati k nemotenemu izvajanju direktive. Obravnavani so bili tudi primeri, pri katerih je treba odstopati od specificiranih pretvorbenih faktorjev; gre za denimo nove izdelke ali izdelke z regionalno različnimi kurilnimi vrednostmi.
7. Države članice imajo sedaj tudi možnost sklepati dvostranske sporazume, da bi lahko določbe o nadzoru in gibanju iz Direktive (EU) 2020/262 uporabljale za gibanje pakiranih mazalnih olj (do 220 litrov).
8. Na zahtevo več delegacij so bile določbe o zasilni zavori spremenjene, da bi bilo ta mehanizem mogoče uporabiti v praksi v primeru morebitne energetske krize.
9. Da bi se upoštevale posebnosti držav članic, so bile v prehodnih obdobjih uvedene prilagoditve za zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, sproizvodnjo toplotne in električne energije ter gospodinjstva.
10. V tem semestru so bila obravnavana vprašanja v zvezi z obdavčitvijo na podlagi sestavin, zlasti pa je bilo vključeno napotilo na vprašanje v zvezi z vračili. Poleg tega se je razpravljalo o vprašanjih državne pomoči, pri čemer je sodelovala tudi Komisija, in sicer njen GD COMP. Poleg tega so bile posodobljene oznake KN ter pojasnjena številna tehnična vprašanja in vprašanja v zvezi s prenosom v nacionalno zakonodajo.

11. Eno od najbolj spornih vprašanj med pogajanji je bila obdavčitev letalskega in vodnega prometa. Predsedstvo si je močno prizadevalo za zблиžanje različnih stališč, ki so jih imele delegacije. Spričo dejstva, da je imelo to vprašanje bistveno vlogo pri zaviranju napredka v zvezi s celotnim predlogom, je predsedstvo zaradi olajšanja razprav menilo, da je najbolje, da se v zvezi z letalskim in vodnim prometom ohrani besedilo iz trenutno veljavne direktive o obdavčitvi energije, pri čemer se vključi klavzula o pregledu, ki naj bi se izvedel leta 2035, v zvezi z letalskim prometom pa doda koncept največ 19 sedežev. Nekatere delegacije so izpostavile, da so se v zvezi s tem vprašanjem ambicije znatno zmanjšale. Vendar želi predsedstvo poudariti, da se utegne stanje na področju razpoložljivih trajnostnih letalskih goriv v luči obveznih zahtev iz že dogovorjene zakonodaje v zvezi z ReFuelEU za letalstvo in FuelEU za pomorstvo v desetih letih bistveno spremeniti.
12. Da bi osnutku direktive dali ustrezno obliko in prispevali k njegovi boljši berljivosti, so člani zdaj naslovljeni. Uvodne izjave so bile zaradi skladnosti s preostalimi deli osnutka dodatno prilagojene.
13. Delegacije so v zvezi z nekaterimi drugimi vprašanji ponovile svoja že znana stališča. Vendar sedanje predsedstvo ni ponovno načelo razprav o njih, saj meni, da so bila temeljito obravnavana v času prejšnjih predsedstev, in zdi se, da besedilo odraža krhek kompromis.
14. Nekatere delegacije se denimo zavzemajo za popolno davčno oprostitvev, kar zadeva kmetijstvo, in za davčno znižanje, kar se tiče komercialnih goriv. Hkrati je večina bolj naklonjena temu, da se takšne oprostitve oziroma znižanja ne bi vključevala v direktivo. Poleg tega sedanje besedilo že vsebuje nekaj oprostitvev in znižanj. Čeprav je bil prvotni cilj revizije direktive zmanjšati število davčnih oprostitvev in davčnih znižanj, se delegacije strinjajo, da imajo države članice svoje posebnosti in tudi svoje prioritete.

15. Večina je naklonjena indeksaciji, vendar si nekatere želijo razpravo o indeksaciji z nižjim maksimalnim odstotkom ali pa indeksacije, kakršna je sedaj, ne morejo podpreti. Poudariti je treba, da je v kontekstu revizije indeksacija temeljno vprašanje, katerega namen je preprečiti devalvacijo minimalnih ravni obdavčitve.
16. Nekaterih delegacij še vedno niso bile povsem prepričane, kar zadeva področje uporabe v zvezi z nekaterimi izdelki, kot so odpadki, izdelki na podlagi mineraloških postopkov in šota.
17. Delovna skupina na visoki ravni je orientacijsko razpravo v zvezi z dosjajem o obdavčitvi energije, namenjeno decembrski seji Sveta Ecofin, pripravila na seji 27. novembra 2024; tedaj je razpravo podprla velika večina delegacij. Večinoma so delegacije menile, da zadnji kompromis predsedstva odraža krhko ravnotežje in da bi lahko predstavljajo izboljšavo v primerjavi s trenutno veljavno direktivo o obdavčitvi energije. Nekatere so vztrajale pri nevtralnem stališču, spet druge pa so povedale, da še nimajo političnega stališča. Nekaj jih je izjavilo, da so še vedno vprašanja, o katerih bi bilo treba dodatno razpravljati, na primer majhne naprave, področje uporabe v zvezi z nekaterimi izdelki, obdavčitev letalskega in vodnega prometa (vključno z ribolovom), davčne oprostitve za kmetijstvo in davčna znižanja za komercialna goriva, maksimalni odstotek indeksacije in Priloga III.

IV. KORISTI REVIDIRANE DIREKTIVE O OBDAVČITVI ENERGIJE

18. Čeprav energenti, ki se uporabljajo v sektorjih letalskega in vodnega prometa, v določenem obdobju ne bi bili obdavčeni, predsedstvo meni, da revidirana direktiva, o kateri trenutno potekajo pogajanja, še vedno predstavlja znaten napredek v primerjavi s trenutno veljavno direktivo.

19. Z revidirano direktivo bi bila obravnava obdavčitve novih tehnologij (npr. gorivnih celic, električnih vozil) in izdelkov (npr. vodika) jasna in izvedljiva v praksi. Prehod z obdavčitve glede na količino (stopnje, izražene na liter) na obdavčitev na podlagi energijske vsebnosti ter določitev stopenj glede na okoljsko učinkovitost izdelkov bi zelenim tehnologijam omogočila, da izkoristijo nižje davčne stopnje. V skladu s trenutno veljavno direktivo so nova, ogljično manj intenzivna goriva obdavčena kot ekvivalentna fosilna goriva, poleg tega so biogoriva zaradi obdavčitve glede na količino v slabšem položaju, saj ima en liter biogoriva običajno nižjo energijsko vsebnost kot en liter konkurenčnega fosilnega goriva, vendar se zanj uporablja ista davčna stopnja.
20. Države članice bi lahko uporabljale obdavčitev na podlagi sestavin, kjer bi bilo to mogoče, vendar bi bilo na voljo tudi več alternativnih možnosti za obdavčitev nekaterih izdelkov. Revidirana direktiva, o kateri trenutno potekajo pogajanja, vključuje številne določbe, ki bi pomagale pri prenosu in enotni obravnavi v državah članicah, na primer določbo o opredelitvi enotnih kaloričnih vrednosti in kategorij za vse možne izdelke.
21. Prav tako je treba izpostaviti, da bi sprejetje revidirane direktive o obdavčitvi energije zagotovilo večjo skladnost z drugo zakonodajo EU, kot sta direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ali direktiva o EU ETS. Možnost davčne utaje bi se z uvrstitvijo mazalnih olj kot razsutega tovara med nadzorovane izdelke zmanjšala. Poleg tega bi se stopnja harmonizacije povečala, ker bi bilo odpravljenih več davčnih oprostitev in znižanj (mineraloški postopki, davčne oprostitve za gospodinjstva, soproizvodnja toplote in električne energije, plinsko olje za komercialno uporabo), vendar je treba sprejeti dejstvo, da države članice potrebujejo čas za prehod, ki bi ga omogočila uvedba več prehodnih obdobj.

22. Kar zadeva preostale davčne oprostitve in davčna znižanja, so bila vprašanja državne pomoči pojasnjena. Druga pomembna dodana vrednost besedila je indeksacija, s katero bi se zaustavilo zniževanje minimalnih ravni, poleg tega pa bi lahko prišlo do zbliževanja davčnih stopenj držav članic. Za države članice, ki imajo svojo valuto, bi bila znatna olajšava, če bi se vrednost evra izračunavala na podlagi povprečja šestih mesecev in ne le enega dne.
23. Revidirana direktiva bi lahko omogočila izvzetje električne energije, dobavljene zrakoplovom, ki mirujejo na izhodu ali na predpolju, in plovilom, zasidranim v pristanišču, s čimer bi se odpravil trenutno veljavni postopek izdaje dovoljenj.

V. NADALJNJI KORAKI

24. Predsedstvo meni, da se je v zadnjih treh letih temeljito razpravljalo o vsaki temi v zvezi z direktivo o obdavčitvi energije, zato ni več pomembnih vprašanj, glede katerih se delegacije ne bi jasno opredelile. Po mnenju predsedstva smo zdaj prišli do cilja, ki so ga ministri in ministrice začrtali leta 2022, in sicer: v predlogu doseči ustrezno ravnotežje med zelenimi cilji in posebnostmi držav članic. V zadnjem času je v okviru različnih forumov vzporedno v ospredje prišlo še vprašanje o konkurenčnosti EU. Večina delegacij se strinja, da bi sedanji predlog prinesel jasno izboljšanje v primerjavi s trenutno veljavno direktivo o obdavčitvi energije.
25. Hkrati predsedstvo priznava, da je treba celotno besedilo še pravno pregledati ter ga mestoma tehnično prilagoditi.
26. Predsedstvo želi ob upoštevanju zelenih ciljev osnutka direktive in posebnosti nekaterih držav članic, pa tudi konkurenčnosti EU, prejeti povratne informacije o ravnovesju, doseženem med pogajanjem.

VI. VPRAŠANJE ZA MINISTRE IN MINISTRICE

27. Glede na navedeno in da bi dobili smernice za nadaljnje ukrepanje v zvezi z dosjejem o direktivi o obdavčitvi energije, naj se delegacije v svojih prispevkih oprejo na naslednje vprašanje, ki ga je pripravilo predsedstvo:

Ali se glede na smernice Sveta ECOFIN iz leta 2022 strinjate, da trenutno stanje pogajanj o reviziji direktive o obdavčitvi energije kaže, da smo na pravi poti za dosego ravnotežja med podnebnimi ambicijami in posebnostmi držav članic ter konkurenčnosti EU?
